

Міністерство освіти
і науки України

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра приватного права

Білостоцький державний університет
(м. Білосток, Республіка Польща)

Відділення Білостоцького
університету у м. Вільнюс
(Литва)

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)

Університет імені Матея Бела
в м. Банська Бистриця
(Словачія)

Університет «Ovidius» в м. Констанца
University in Constanta
(Румунія)

Люблінський католицький університет Іоана Павла II
(Республіка Польща)

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРИВАТНОПРАВОВІ І ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ

.....

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

24 листопада 2023 року
м. Чернівці

Міністерство освіти і науки України

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРИВАТНОГО ПРАВА
(М. ЧЕРНІВЦІ, УКРАЇНА)

БІЛОСТОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(М. БІЛОСТОК, РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

ВІДДІЛЕННЯ БІЛОСТОЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ У М. ВІЛЬНЮС
(ЛИТВА)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
(М. ХАРКІВ, УКРАЇНА)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МАТЕЯ БЕЛА В М. БАНСЬКА БИСТРИЦЯ
(СЛОВАКІЯ)

УНІВЕРСИТЕТ «OVIDIUS» В М. КОНСТАНЦА
UNIVERSITY IN CONSTANTA
(РУМУНІЯ)

ЛЮБЛІНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІОАНА ПАВЛА ІІ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРИВАТНОПРАВОВІ І ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ

*Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
24 листопада 2023 року
м. Чернівці*

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 340:004](082)

П 685

Редакційна колегія:

Ніна Гетьманцева, докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (голова);

Оксана Кіріак, кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (відповідальний секретар);

Андрій Бутирський, суддя господарського суду Чернівецької області, доктор юридичних наук, професор;

Анна Доліва-Клепацка, докторка юридичних наук, професорка кафедри європейського права Білостоцького державного університету;

Любіца Сакторова докторка юридичних наук, професорка університету імені Матея Бела в м. Банська Бистриця;

Єнтоні М. Д. Мерфі, асистент, професор університет «Ovidius» в м. Констанца;

Анджей Гербет, декан юридичного факультету, доктор права Люблінського Католицького університету Іоана Павла II;

Роберт Табажевські, професор Люблінського Католицького університету Іоана Павла II;

Олег Ярошенко, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Олена Середа, докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри трудового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Мієчислава Зданович, докторка юридичних наук, професорка відділення Білостоцького університету у м. Вільнюс.

П 685 Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми : Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (Чернівці, 24 листопада 2023 року) / [редкол.: Н. Д. Гетьманцева (голова), О. В. Кіріак (відпов. секр.) та ін.]. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 360 с.

ISBN 978-966-423-826-4

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Правові виклики сучасності: вплив інформаційних технологій на приватноправові і публічно-правові відносини» (Чернівці, 24 листопада 2023 року).

Редколегія не несе відповідальності за науковий зміст і виклад матеріалу, що подано у рукописах.

Для науковців, аспірантів та студентів.

ISBN 978-966-423-826-4

УДК 340:004](082)

Організаційний комітет:

**CHERNIVTSI
LAW SCHOOL**

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРИВАТНОГО ПРАВА
(М. ЧЕРНІВЦІ, УКРАЇНА)**

**UNIWERSYTET
W BIAŁYMSTOKU**

**БІЛОСТОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
(М. БІЛОСТОК, РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**ВІДДІЛЕННЯ БІЛОСТОЦЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ У М. ВІЛЬНЮС
(ЛИТВА)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА
МУДРОГО
(М. ХАРКІВ, УКРАЇНА)**

**УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МАТЕЯ БЕЛА В
М. БАНСЬКА БИСТРИЦЯ
(СЛОВАКІЯ)**

Universitatea OVIDIUS din Constanța

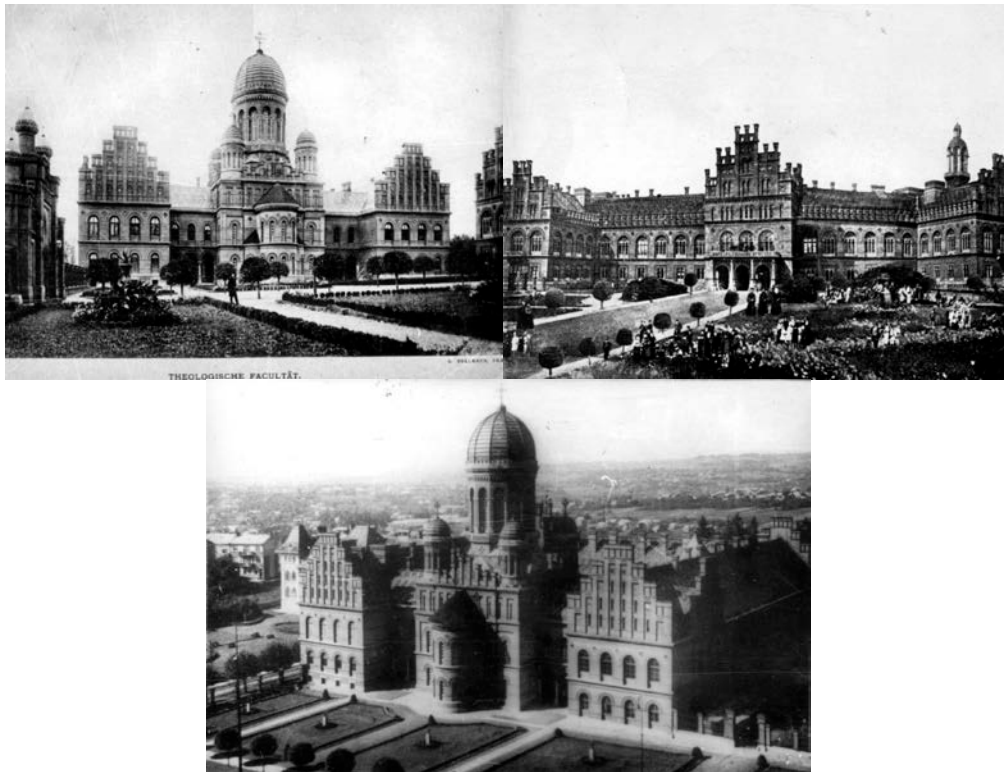
**УНІВЕРСИТЕТ «OVIDIUS» В М.
КОНСТАНЦА
UNIVERSITY IN CONSTANTA
(РУМУНІЯ)**

**FACULTY OF LAW,
CANON LAW AND
ADMINISTRATION**

**ЛЮБЛІНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІОАНА ПАВЛА ІІ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

ІСТОРІЯ УНІВЕРСИТЕТУ

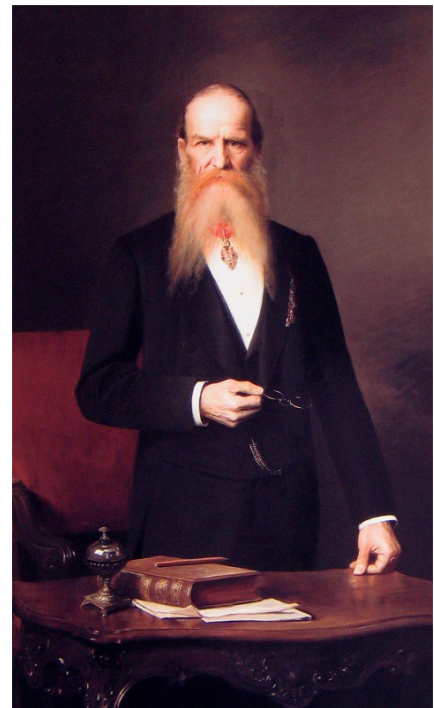
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – один із найстаріших класичних університетів в Україні. Розташований у величній будівлі сучасних Чернівців – комплексі, спорудженому в 1864-1882 рр. як резиденція буковинських митрополитів за проєктом відомого чеського архітектора Йосифа Главки. Роботи інтер'єрів виконані віденськими художниками К. Іобстом, І. Кляйном, чеським К. Свободою, буковинськими Е. Бучевським і Є. Максимовичем. Стиль будівель еклектичний з домінуючим мотивом візантійської та романської архітектури.

1868 року ставиться питання в Буковинському сеймі про заснування юридичної академії в Чернівцях. А 1872 року депутат краю доктор Костянтин Томащук на засіданні від 28 листопада 1872 р. висунув і обґрунтував пропозицію про заснування в Чернівцях університету.

Указом австрійського імператора Франца-Йосифа від 31 березня 1875 р. було засновано Чернівецький університет, у тому числі й богословський греко-православний факультет – єдиний православний факультет в Австрійській імперії.

4 жовтня 1875 р. відбулося урочисте відкриття університету, якому було надано назву Чернівецький університет ім. Франца-Йосифа.

Мав різні назви: імені **Франца Йосифа** (нім. *Franz Josephs*) у 1875-1918 рр., *Universitatea Regele Carol I din Cernăuți* (1919-1940) і Чернівецький державний університет після 1940 року.

З 1989 року Чернівецькому університетові присвоєно ім'я **Юрія Федьковича**.

Перший ректор – відомий учений і громадський діяч К. Томащук. Тут викладали і вели дослідницьку роботу науковці європейського та світового рівня: економіст Й. Шумпетер, юрист Г. Гросс, історик Р. Кайндль, славіст О. Калужняцький, мовознавець С. Смаль-Стоцький.

Після розпаду Австро-Угорської імперії у 1918 році Університет до 1940 року вважався румунським вищим навчальним закладом.

У 1940 році після входження Північної Буковини до складу УРСР Університет реорганізовано у державний вищий навчальний заклад з українською мовою навчання. У 1989 році Університетові присвоєно ім'я визначного буковинського письменника Юрія Федьковича, у 2000 році – надано статус національного.

Сьогодні в Університеті функціонує 2 інститути: Інститут біології, хімії та біоресурсів та Інститут фізико-технічних і комп'ютерних наук, 12 факультетів: географічний, економічний, іноземних мов, історії, політології та міжнародних відносин, архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва, педагогіки, психології та соціальної роботи, математики та інформатики, філологічний, філософсько-теологічний, факультет фінансів, підприємництва та обліку, факультет фізичної культури та здоров'я людини, юридичний; коледж. Діє кафедра військової підготовки.

Підготовка майже 20 тисяч студентів здійснюється за 54 напрямками, 69 спеціальностями. Функціонує 87 кафедр.

Навчально-виховний процес та наукову роботу забезпечують 1200 викладачів: з них 130 докторів наук, професорів, більше 700 кандидатів наук, доцентів; 15 академіків Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України та Академії наук вищої школи України; 5 лауреатів Державних премій; 39 – відзначені державними нагородами.

В Університеті діють аспірантура і докторантура, 11 спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Основні напрями наукових досліджень: теоретичні та прикладні дослідження напівпровідникового матеріалознавства; розробка нових технологій, матеріалів, мікросхем і приладів для опти-, радіо- та мікроелектроніки, напівпровідникового приладобудування; статична оптика, голографія; технології модульного навчання; інноваційні технології в бізнесі та освіті, проблеми творчої самореалізації особистості; охорона навколишнього середовища; екологія; географія; історія України міжнародні відносини, політологія, проблеми мови та літератури, правознавство та ін. За цими напрямами працює понад 15 наукових шкіл.

При Університеті діють: центр буковинознавства, *центр канадських студій імені Рамона Гнатишина*, центр американських студій, *центр німецькомовних студій «Геданкендах»*, *центр євроатлантичної інтеграції та безпеки*, центр богемістики, центр порівняльної румунської філології імені Г. Бостана, *центр славістичних студій*, центр іудаїки; *історико-культурний центр*, клуб творчої молоді «Контакт».

Університет має 14 навчальних корпусів, 7 гуртожитків, спорткомплекс, дослідне господарство, ботанічний сад, зоологічний, геологічний та етнографічний музеї, видавництво «Рута», бібліотеку з книжковим фондом майже 3 млн. примірників.

Видається студентська газета «Ньюформати».

Поряд з університетом вдало спланований мальовничий дендрологічний парк з рідкісними видами рослин.

Діє розгалужена система органів студентського самоврядування, які беруть активну участь у навчально-виховному процесі, науковому і громадському житті міста, області.

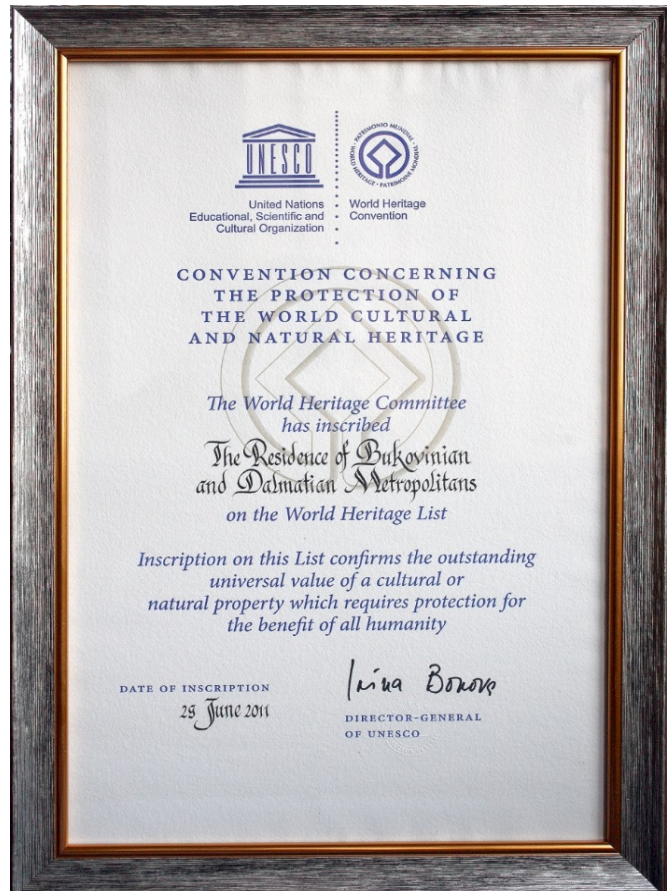
Викладачі і студенти беруть участь у спільних наукових програмах, які здійснюються згідно з угодами про творчу співпрацю з провідними навчальними закладами та науковими інституціями США, Канади, Австрії, Німеччини, Польщі, Росії, Болгарії, Англії, Македонії, Румунії, Чехії, Китаю, Ізраїлю та інших країн. Про міжнародний авторитет ВНЗ свідчать і такі факти, як визнання Між-

народним біографічним центром у Кембріджі двох професорів «Людиною року», присвоєння науковцям звання «Почесний доктор» Саскачеванського (Канада), Сучавського (Румунія) та Бельцького (Молдова) університетів, присудження грантів 14 викладачам, аспірантам та студентам університету, премії Галілео Галілея проф. О. Ангельському.

У жовтні 1999 року Чернівецький університет прийняли до лав почесних членів Міжнародної асоціації університетів «PhiBetaDelta» (США). З 2000 р. Чернівецький університет є членом Дунайської ректорської конференції.

У січні 2009 р. університет увійшов до Європейської асоціації університетів, приєднався до Угоди про партнерство у створенні електронної бібліотеки України (ELibUkr). Ще одним визначальним моментом є позитивне рішення про приєднання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича до Великої хартії університетів (MagnaChartaUniversitatum).

28 червня 2011 року, у день відзначення 15-ї річниці Конституції України, 35 сесія Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО прийняла рішення включити Архітектурний ансамбль Резиденції митрополитів Буковини і Далмації (нині Центральний корпус університету) до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Архітектурний шедевр Резиденції митрополитів Буковини і Далмації створено за проектом чеського архітектора Йозефа Главки, будівництво якого тривало впродовж 1864-1882 рр. Резиденція митрополитів Буковини і Далмації є третім власне українським об'єктом, що входить до Списку Всесвітньої спадщини.

**ВЕЛЬМИШАНОВНІ ОРГАНІЗАТОРИ І УЧАСНИКИ
ЧЕТВЕРТОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ!**

Мені приємно вітати вас на сьогоднішньому заході, який присвячений важливим питанням: впливу інформаційних технологій на приватноправові та публічно-правові відносини.

Людство вступило в епоху інформаційних технологій, які надали новий імпульс суспільству та зумовили його перехід до інформаційної стадії соціально-економічного розвитку, формуючи нову реальність. У цій реальності піддаються змінам різні соціальні інститути та регулятори, в тому числі право, в якому змінюються його зміст, форма та механізм дії.

Впевнений, що сьогоднішня конференція допоможе вирішити важливі теоретичні і практичні питання щодо вказаної проблематики.

Ще раз вітаю всіх із відкриттям четвертої міжнародної науково-практичної конференції та бажаю її учасникам плідної праці та нових досягнень!

Роман ПЕТРИШИН

*Ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
професор, доктор фізико-математичних наук*

Віталій ВДОВІЧЕН

*Декан юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
професор, доктор юридичних наук*

**ВЕЛЬМИШАНОВНІ УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ!**

Мені дуже приємно вітати вас на сьогоднішньому он-лайн заході, який присвячений проблемам впливу інформаційних технологій на приватноправові та публічно-правові відносини.

Інформаційні технології ставлять нові проблеми перед державно-правовою політикою у сфері регулювання трудових відносин. Тому саме співпраця науковців національного і міжнародного рівнів допоможе виявити складні проблеми, пов'язані із впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у трудові відносини, та намітити шляхи їх законодавчого вирішення.

Переконаний, що сьогоднішня наукова зустріч допоможе вирішити важливі теоретичні і практичні питання у сфері інформаційних технологій. Бажаю всім учасникам конструктивного діалогу й плідної роботи!

Олег ЯРОШЕНКО

*Член-кореспондент НАПрН України,
проректор з навчально-методичної роботи
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
професор, доктор юридичних наук*

**ШАНОВНІ КОЛЕГИ, УЧАСНИКИ
КОНФЕРЕНЦІЇ, ПАНІ ТА ПАНОВЕ!**

Так склалося, що ми живемо в інформаційному суспільстві, глобалізованому і такому, що швидко розвивається і змінюється. Нині чи не щодня з'являються нові інформаційні технології й телекомунікаційні системи, потужні й високотехнологічні глобальні інформаційні мережі, удосконалюються вже існуючі сервіси і платформи. Більш того, інформаційні технології зараз проникли в усі сфери життєдіяльності людини, держави. Чого лишень варті електронний кабінет, електронні черги, електронна реєстрація, електронна петиція, електронний тендер тощо. Сьогодні ми

все частіше й більше використовуємо їх у своїй діяльності.

Завдяки новітнім технологіям сучасна людина швидко дізнається про події, що відбуваються. Нині інформаційний потік характеризується так: стрімкий, безмежний і швидкоплинний. Для будь-якої людини інформація доступна, як кажуть, 24/7, тобто цілодобово. Отже, сучасний інформаційний світ – це надвеликий обсяг інформації, можливість у будь-яку мить дізнатися те, що цікавить, і навіть більше. Навіть сьогоднішній захід – наша конференція **«Правові виклики сучасності: вплив інформаційних технологій на приватно-правові і публічно-правові відносини»** – проводиться завдяки саме використанню інформаційних технологій.

Інформаційні технології помітно вплинули на роботу правоохоронної системи, передусім на її якість. Правоохоронці широко використовують різного роду детектори брехні, програми, здатні виявити місцезнаходження людини або провести достатньо швидко безліч видів експертиз (важливість цього підтвердили експертизи, пов'язані з ідентифікацією загиблих людей, наприклад, в Ізюмі, Бучі, Харкові). Завдяки саме цим технологіям знижується відсоток помилок при виявленні наслідків правопорушень. До того ж нині існує доступ до справ і судових рішень, що стає у нагоді науковцям, студентам, аспірантам при дослідженні різного роду порушень закону: від дрібних правопорушень на дорозі до тяжких злочинів.

Однак у зв'язку зі сказаним, тобто з поширенням новітніх технологій, постають і певні виклики, виникають загрози. Це стосується передусім захисту персональних даних, збереження таємниці (як комерційної, лікарської, так і державної, що актуалізується у зв'язку з хакерськими атаками). Віднайти шляхи, засоби і способи реагування на виклики і загрози, унеможливити їх виникнення, передбачити можливі ризики, сподіваюся, вдасться науковій спільноті, зокрема, і учасникам сьогоднішньої конференції.

Бажаю плідної роботи, успіхів!

**ВЕЛЬМИШАНОВНІ УЧАСНИКИ ТА ГОСТІ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ!**

Сьогодні випала чудова нагода для науковців національних і закордонних вузів обмінятися новими науковими напрацюваннями, досягненнями у сфері інформаційних технологій, оскільки вони завжди були і остаються вагомим і потужним засобом впливу на свідомість та вчинки людей та їх поведінку. Розвиток інформаційних технологій набирає все більше обертів у світовому масштабі, тому важливо правильно обрати напрями його реалізації.

Наука не має кордонів, тому вирішення будь-яких проблем можливе завдяки налагодженій, згуртованій праці науковців різних куточків нашої планети.

Подальша співпраця між нашими вузами сприятиме обміну досвідом і отриманням нових знань. Висловлюю щиро подяку спів-організаторам і учасникам міжнародної конференції з побажаннями успіхів, нових творчих здобутків, злагоди і миру!

Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА

*Завідувачка кафедри приватного права,
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
професорка, докторка юридичних наук*

Олена СЕРЕДА

*Завідувачка кафедри трудового права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
докторка юридичних наук, професорка*

**ЩИРО ВІТАЮ УЧАСНИКІВ IV МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРАВОВІ ВИКЛИКИ
СУЧАСНОСТІ: ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
ПРИВАТНОПРАВОВІ І ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ»!**

Вже тривалий час ми на складному шляху до нових перемог на фронті та особистих перемог у професійній кар'єрі. Її доводиться будувати з усвідомленням того, що кожен із нас як учений і професіонал потрібен своїй країні нині, під час війни, і в майбутньому – після Перемоги. Зараз надзвичайно важливо не втратити концентрацію, знайти сили рухатись вперед, підтримувати один одного. Проведення конференції і є яскравим проявом наукової підтримки!

Перші місяці нового навчального року ознаменувалися значною кількістю наукових заходів, які демонструють, що війна змінила науковців (як досвідчених так і початківців), що кожен на своєму робочому місці став більше переживати за розвиток рідної країни, щоб вона стала більш розвиненою, потужною в науковій сфері. Низка цих наукових заходів пов'язана саме з проблематикою

трудового права.

Вже декілька десятиліть, фактично з перших днів набуття Україною незалежності, наукова спільнота разом із соціальними партнерами обговорює необхідність осучаснення трудового законодавства, приведення його у відповідність до сучасних потреб та економічних реалій.

Наразі перед нами стоїть низка важливих питань. Яким зараз має стати нове трудове законодавство? Які якості воно повинно мати під час війни, щоб забезпечити функціонування економіки і в повоєнний період розбудови держави? Як воно допоможе відновити робочі місця? Як забезпечити і збалансувати права та інтереси працівників і роботодавців?

Учасники конференції – це найкращий потенціал нашої держави, яка, я переконана, здатна здивувати весь світ і саму себе можливістю надпотужного стрибка в майбутнє. Важкі часи зробили нас сильними. А сильні наближають переможні часи!

Запрошую до наукової дискусії. Миру нам і найшвидшої перемоги!

Dr hab. Elżbieta KUŻELEWSKA,
Prof. UwB Vice-Dean for Science
Faculty of Law, University of Białystok

**LADIES AND GENTLEMEN,
DEAR ACADEMICS, DEAR FRIENDS!**

Thank you very much for the invitation to open the annual conference organized by the Faculty of Law of the Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. The theme of the conference *Current legal challenges: Exploring digitalization's impact on private and public law* gives a lot of ideas and opportunities to exchange experiences.

I am very glad to notice that despite many obstacles, the efforts continue to keep the annual tradition and to gather in this wonderful academic environment.

This conference is dedicated to exploring digitalization's impact on private and public law. It goes without saying today, that digitalization influences everyone's life and law and needs to be discussed. I am honored to see a list of excellent speakers from many countries who will present their papers and share their reflections.

I wish you all to dive into fascinating discussions and further lessons that can be left to those who face legal challenges in digitization era.

Prof. UwB dr hab. Jerzy HALICKI

Dean of the Branch of the University of Białystok in Vilnius

Internet access, which was elitist in nature in the past, has become a universal good. The dynamic development of Internet services has also affected the sphere of public administration. This has resulted in the acceleration of the digitization process, which has helped to reduce costs and improve the quality of such services. The COVID-19 pandemic undoubtedly accelerated these processes as one of the safety measures counteracting the spread of the epidemic. In the area of education, remote education conducted via digital platforms has been popularized to such an extent that it is used willingly even today, in the post-pandemic period. Computerization of activities in the field of administration or education, in addition to its benefits, also carries risks. One of the most significant is the need to adapt information systems to existing policies or change those policies.

Another challenge is the increasing use of artificial intelligence. The use of artificial intelligence in thesis writing is undetectable by the anti-plagiarism programs used so far. There is therefore a need to develop new rules of conduct and perhaps introduce changes in the field of copyright law.

Thus, it can be seen that the digitization process brings challenges in addition to the obvious benefits. I am pleased that some of these challenges will be addressed at the conference '**Current legal challenges: Exploring digitisation's impact on private and public law**'. I wish its participants successful deliberations and creative discussions.

Dr hab. Anna DOLIWA-KLEPACKA,
Prof. UwB The Head of the Institute of European Law
Faculty of Law University of Białystok

On behalf of myself and my colleagues from *European Law Department Faculty of Law University of Białystok* I also would like to extend a warm welcome to all the participants – colleagues and friends.

I am very pleased that our scientific partnership continues to grow. This is the next international academic event organised by the Faculty of Law of the University of Białystok in cooperation with the Faculty of Law of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University and other universities. We are very pleased that this time the group of our co-organisers has been enlarged.

Now we are starting the 4th annual conference in the №Current legal challenges№ cycle.

This year's topics relate to various aspects of digitalisation in different areas of law. Especially after the pandemic, our common approach to the use of technology and remote forms of participation in meetings of various bodies has changed a lot. Regulations in this area have also changed (at least in part). However, there are many challenges ahead, as evidenced by such a large number of researchers participating in today's conference and such a wide range of topics covered.

I am very pleased that once again we have been able to bring together a group of outstanding scientists from more than a dozen countries who represent a variety of interrelated disciplines. Exactly what the current challenges are.

Now I wish everyone fruitful deliberations, interesting discussions and inspiration for further research.

ЗМІСТ

Історія Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	4
Вітальне слово ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктора фізико-математичних наук, професора ПЕТРИШИНА Романа Івановича	8
Вітальне слово декана юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, професора, доктора юридичних наук ВДОВІЧЕНА Віталія Анатолійовича	8
Вітальне слово члена-кореспондента НАПрН України, проректора з навчально- методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, професора, доктора юридичних наук ЯРОШЕНКА Олега Миколайовича	9
Вітальне слово завідувачки кафедри приватного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, професорки, докторки юридичних наук ГЕТЬМАНЦЕВОЇ Ніни Дмитрівни	10
Вітальне слово завідувачки кафедри трудового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, докторки юридичних наук, професорки СЕРЕДИ Олени Григорівни	10
Вітальне слово dr hab. Elżbieta Kuźelewska , prof. UwB Vice-Dean for Science Faculty of Law, University of Białystok.....	11
Вітальне слово prof. UwB dr hab. Jerzy Halicki , Dean of the Branch of the University of Białystok in Vilnius	11
Вітальне слово dr hab. Anna Doliwa-Klepcka , prof. UwB The Head of the Institute of European Law Faculty of Law University of Białystok.....	12

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

HUTHAIFA ALBUSTANJI IOT Security: – Vulnerabilities and Solutions.....	21
ALQATAWNA AMMAR The Utilization of Artificial Intelligence in the Mediation System	23
OLEG YAROSHENKO Social Dialogue at the National and European Levels as a Factor in the Formation of a Common Social Policy	26
ANNA DOLIWA-KLEPACKA IT Systems for Fighting Crime and Protecting European Union Borders	31
MARIAN DURANA, JURAJ TAKÁČ, DANIELA GANDŽALOVÁ Selected Aspects of Electronic Delivery.....	33
NICOLA FORTUNATO, JOANNA RADWANOWICZ-WANCZEWSKA Remarks on Digitization as a Factor Leading to Changes in the Legal Regulations Regarding the Enforcement of Public Legal Obligations.....	34
GINA LIVIOARA GOGA Principles that Ensure Interoperability Between Authorities and Public Institutions or Private Entities for the Provision of Public Services in Romania	37
MARTA JAMIOŁKOWSKA Privacy and Data Economy: The European Union Approach to Navigating Legal Challenges in the Digital Age.....	38
OKSANA KIRIIAK THE Right to Digital Silence: Preserving Personal Privacy in the Digital Age	41

NATALIIA KLIETSOVA, ANDRII KLIETSOV

Analysis of the Application on Practice of the Cabinet Ministers of Ukraine Resolution
«On the Implementation of an Experimental Project on the Identification and/or
Registration of Pet Animals» under Conditions of War and Digitalization:
Legal and HR Management Aspects (November 3, 2023 No.1171)43

PETER MÉSZÁROS, MAREK ŠVEC

European and National Mimicry of Digital Platform Employment.....47

OKSANA M. MYRONETS

Human Rights in Times of the New World Order50

OLIVER B. STEWARD

The Impact of Artificial Intelligence (AI) on UK National Security:
Challenges, Approaches, and Issues52

MARTIN PÍRY

Public Interest, Administrative-Legal Aspects55

ALPER RAMAZAN

Digitalization and Impact on European Business Law56

ANDREA BARANCOVÁ, ĽUBICA SAKTOROVÁ

Acquisition of the Ownership Right to Real Estate in the Slovak Republic in Relation
to European Trends in Digitalization58

JAN-URBAN SANDAL

Family, Household Management and Innovation.....60

KATARÍNA ŠEVCOVÁ

Karl Friedrich Adler Exploring His Life Through Digitized Newspapers62

Digitization of Civil Court Proceedings in the Slovak Republic63

YANA SIMUTINA

Risks of Excluding it Specialists from the Scope of Labour Law from the Perspective
of Regulating Platform Work in Ukraine.....74

IZABELA URBANIAK-MASTALERZ

Czy Sztuczna Inteligencja Zastąpi Prawników?/
Will Artificial Intelligence Replace the Lawyers?.....77

ПАНЕЛЬНІ ДИСКУСІЇ

ОЛЬГА АВРАМОВА

Правовий режим віртуальної житлової нерухомості79

ANATIIYCHUK VIKTORIIA

Ideology as a Basic Category of Labor Law82

ВАСИЛЬ АНДРІЙ, ТЕТЯНА ВАХОНЄВА

Щодо посилення вимог до ролі керівників у підтриманні безпечних умов праці
в державних органах.....84

ІГОР БАБІН

Історія становлення податку з власників собак та можливість його поновлення
в системі місцевих податків і зборів України87

ЮЛІЯ БЕЛУГА

Міжнародно-правові стандарти соціального захисту дитини в умовах збройних конфліктів 90

БІЛОСКУРСЬКА О. В., ФЕДОРЧУК М. Д.

Питання конституціоналізації цифрових прав людини92

LAURA BZOVA

Introduction of information and Communication Technologies in Public Services.....95

ВОЛОДИМИР БУРАК

Соціальний діалог: виклики в умовах запровадження і розвитку цифрових технологій і глобалізації ринку праці 97

АЛЬОНА БУРКА, МИКОЛА БОДНАРУК

Електронний документообіг у трудових відносинах 99

СЕРГІЙ ВАВЖЕНЧУК

Укладення колективного договору (угоди) в новелізованому трудовому законодавстві: краплина термінологічного трагізму 102

ЛЮДМИЛА ВАКАРЮК

До питання про право працівника на «Відключення» 104

СЕРГІЙ ВАСИЛЬСВ

Процесуальний плюралізм та кіберпростір 107

ЛІДІЯ ВДОВІЧЕНА

Синергія інформаційних технологій та нотаріальної діяльності: основи праворозуміння 109

ІРИНА ВЕТУХОВА

Нормування праці як ознака трудових правовідносин 112

СВІТЛАНА ВИШНОВЕЦЬКА

Вплив інформаційних технологій на трудові відносини 116

РУСЛАНА ГАВРИЛЮК

Пріоритетність публічних видатків перед доходами казни як принцип фінансового права 118

СЕРГІЙ ГАЛКЕВИЧ

Чи може криптовалюта бути платіжним засобом в Україні? 121

ЛЮДМИЛА ГАРАЩЕНКО

Цифровізація умов праці: етичні та правові аспекти 123

МАКСИМ НЕТМАНТСЕВ

Procedural Agreements in Civil Proceedings 127

ОЛЕКСАНДР ГЕТМАНЦЕВ

Роль практики ЄСПЛ у забезпеченні стабілізації та підвищенні ефективності цивільного судочинства в Україні 129

НІНА ГЕТЬМАНЦЕВА, ВІТАЛІЙ ВДОВІЧЕН

Вплив цифровізації на правове регулювання суспільних відносин у сфері найманої праці 132

MARIA HUDYMA-PIDVERBETSKA

Rights of a Special Kind (SUI GENERIS) on Non-Original Computer-Generated Objects 136

МАРІЯ ДОЛИНСЬКА

До питання запровадження в нотаріальну практику електронного нотаріального архіву 139

НАТАЛІЯ ІЛЬКІВ

Перспективи цифровізації екологічних відносин 142

ОЛЕНА КОВАЛЕНКО

Реалізація права на освіту та права на працю української молоді: правові виклики сучасності воєнного стану 145

ЛЮДМИЛА КОНДРАТ'ЄВА

Законодавче врегулювання статусу «дитина війни» 147

НАТАЛІЯ КОХАН

Обов'язок роботодавця по забезпеченню безпечних і нешкідливих умов праці 150

СТЕПАН КРАВЧУК

Вплив інформаційних ресурсів на формування злочинності неповнолітніх: проблемні аспекти та їх вирішення 152

ОЛЬГА КРАСНОГОЛОВА

Організація роботи пенсійного фонду з використанням цифрових технологій та веб-систем 155

ОЛЬГА КУЧМА

Вплив комп'ютеризації на відносини у сфері соціального забезпечення та трудового права 161

АНАСТАСІЯ ЛАБИК, ТЕТЯНА ГНАТЮК

Правові аспекти надання згоди на посмертне донорство у країнах Європи..... 163

МИХАЙЛО ЛАРКІН

Судово-психологічна експертиза підозрюваних при розслідуванні злочинів, учинених членами молодіжних неформальних груп (об'єднань): окремі питання 166

ЛІДІЯ НЕСТЕРЕНКО

Медіація онлайн як спосіб врегулювання спорів між фізичними особами: переваги та недоліки..... 168

ОЛЕКСІЙ МАКАРЕНКОВ

Ресурс цифрових технологій у антикорупційних вимогах міжнародного публічного права..... 171

ЯНА ОДОВІЧЕНА

Трудовий контракт та гіг-контракт з резидентами Дія Сіті..... 174

ОЛЕГ ОРЛОВСЬКИЙ

Сучасні виклики для галузі права соціального захисту 177

TETIANA OSADCHUK

The Impact of Information Technologies on the Efficiency and Interest of Employees 180

ЛЮДМИЛА ОСТАФІЙЧУК

Принцип розумності та розумний контракт у цивільному праві 183

АУРІКА ПАСКАР

Вплив інформаційних технологій на реалізацію права на судовий захист..... 187

ПЕТРО ПАЦУРКІВСЬКИЙ

Порівняльне дослідження природи базових мірил правовладдя 189

РОМАН ПОЖОДЖУК

Міркування щодо вирішення окремих проблем вразливості споживачів..... 192

НАТАЛІЯ ПРОЦЬКІВ

Вплив цифрових технологій на охорону авторського права 195

ОЛЕНА РИМ

Цифрове звільнення: нереально, чи все ж можливо? 198

ЯРОСЛАВА СВІЧКАРЬОВА

Саббатікал: досвід зарубіжних країн 201

ІРИНА СЕЛІВАНОВА

Розвиток законодавчих підходів до цифрових трансформацій України 204

ОЛЕНА СЕРЕДА

До питання використання штучного інтелекту в трудовому праві України..... 207

СВІТЛАНА СИНЧУК

Правові питання цифрової трансформації соціальної сфери в Україні..... 210

ЛЮДМИЛА СІНЬОВА

Псевдоволонтерство під час війни в соціальних мережах..... 212

ВІКТОРІЯ СЛУГОЦЬКА, ТЕТЯНА ЮЗЬКО

Застосування інформаційних технологій у сфері управління екологічною безпекою 215

ОЛЕКСІЙ СОЛОВЙОВ

Деякі питання правового регулювання професійного навчання працівників 218

ОКСАНА СТАСІВ

Нормативні особливості працевлаштування молоді в Україні221

СТЕБЕЛЄВ А. М.

Гарантії права кожної людини на ефективний захист прав і свобод
в аспекті побудови цілісної системи альтернативних способів вирішення
публічно-правових спорів та конфліктів224

ОЛЕНА ТИЩЕНКО

Значення військового капеланства як виду діяльності в умовах війни в Україні227

МАРІАНА ТОМА

Впливу інформаційного простору мережі Internet на девіантну поведінку неповнолітніх....231

ГАЛИНА ТРУНОВА

До питання соціального захисту працівників цифрових платформ.....234

НАТАЛІЯ ФЕДІНА, СОЛОМІЯ РИШКАНИЧ

Правовий механізм захисту приватних прав людини і громадянина237

ТЕТЯНА ХАБАРОВА

Значення процесу діджиталізації в публічному управлінні240

ГАЛІЯ ЧАНИШЕВА

Щодо створення та функціонування органів соціального діалогу у сфері праці242

СВІТЛАНА ЧЕРНОУС

Примирні процедури як спосіб вирішення колективних трудових спорів245

ТЕТЯНА ІОЗЬКО

Міжнародні стандарти захисту прав людини в інформаційній сфері.....248

АЛЛА ІОШКО

Трудовий договір чи гіг-контракт – за чим перемога?.....251

ПЕРША ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

ІОЛІЯ ГАВРИЛЮК

Формування життєстійкості як пріоритетний напрям
соціальної підтримки населення України.....255

МИКОЛА ГЛУЩЕНКО

Основоположні принципи та права у сфері праці
у викликах поширення нестандартної зайнятості.....258

ОЛЕГ ГОНЧАР

Вплив соціальних мереж на процедуру добору суддів Конституційного Суду України261

ОСТАП ДУТЧАК

Ціннісні метаморфози давньогрецького полісного податкового права під час воєн.....265

АНДРІЙ КАШИЦЬКИЙ

Вплив інформаційних технологій на розвиток волонтерської діяльності268

ІРИНА КІРЄЄВА

Загальна характеристика принципів мобілізаційної підготовки та мобілізації.....270

АНДРІЙ КУЗНЯК

Варіативність надмірного формалізму в судочинстві.....273

АНДРІЙ ПОЛЯНСЬКИЙ

Деякі аспекти соціальних послуг інклюзивного працевлаштування осіб з інвалідністю276

СЕРГІЙ СЛИЧКО

Інформаційне забезпечення митних формальностей щодо товарів
у міжнародних поштових та експрес-відправленнях: міжнародний досвід.....278

ОКСАНА СТАНІШЕВСЬКА

Середовище праці в умовах цифровізації організаційних та виробничих процесів280

МАР'ЯН СТЕЦЬКІВ

Щодо проблеми обмеження права на пенсійне забезпечення військовослужбовців
та прирівняних до них осіб максимальним розміром283

АНДРІЙ ШУМІЛОВ

Правові гарантії трудової діяльності професійних спортсменів.....286

ПЕРШІ КРОКИ В НАУЦІ

ТЕТЯНА АВРАМЕНКО

Вплив воєнного стану на організацію трудових відносин.....289

АНАСТАСІЯ АЛЕКСЄЄВА

Перспективи та межі використання штучного інтелекту
в цивільному судочинстві України291

ІВАННА ВОЛОДЬКО

Вплив штучного інтелекту на творчу діяльність.....294

АНАСТАСІЯ ВОРОНА

Стратегія розвитку FinTech в Україні до 2025 року296

АНАСТАСІЯ ГАЛАК

Віктимологічна характеристика жертв статевих злочинів298

ІРИНА ДУДКА

Ризики укладення договорів онлайн301

СВІТЛАНА ЗАХАРЧУК

Електронний суд, як засіб реалізації права на судовий захист в умовах воєнного стану304

ДІАНА КАПРАВА

Право на повагу до людської гідності в контексті права соціального захисту306

ОЛЕНА КРЕМЗЕЛЮК

Правове регулювання дистанційної праці в Україні308

ЮЛІАННА КУЛИКОВЕЦЬ

Інститут гіг-контрактів: правова природа та умови укладання.....312

АНАСТАСІЯ КУТНЯКОВА

Правові аспекти захисту інтелектуальної власності
в інтернеті крізь призму особливостей е-комерції315

ДАНА ЛУКІЯН

Правова природа договорів у сфері ІТ318

ЯНА ЛУЦИК

Використання інформаційних технологій у процесі дистанційного розірвання шлюбу.....320

ЮЛІЯ ЛУЧКІВ

Авторське право в епоху цифрових технологій.....323

ЛУЇЗА МАРКОСЯН

Соціальні гарантії фрілансерів: прогрес трудових відносин в інформаційній економіці326

ВАЛЕНТИНА ОКСЕНТІЙ

Роль інформаційної політики в умовах воєнного стану.....328

АНДРІЙ ОРЛОВСЬКИЙ

Дискриційні повноваження судів: властивості та межі.....330

АННА ПАВЛЮК

Захист пресоціальних даних військовослужбовців332

ЯРОСЛАВ ПОЛЬОВИЙ	
Цифрові технології в процесі усиновлення дітей в умовах воєнного стану	335
ІВАННА САЙКО	
Особливості трудового договору з нефіксованим робочим часом	338
МАРИНА САНЧУК	
Правова природа криптовалюти як об'єкту цивільно-правового регулювання	340
МАКСИМ СУХОВЕРСЬКИЙ	
Європейська модель недержавного пенсійного забезпечення	343
МАКСИМ ТИРША	
Цифровізація соціальної сфери	346
АРТЕМ ТИФАНЮК	
Соціально-правовий аспект захисту біженців в Україні.....	348
АЛІНА ТРУБЧАНІНОВА	
Особливості вибору систем оподаткування учасникам відносин у сфері електронної комерції	351
ШАРКО А. М.	
Захист дітей в умовах воєнного конфлікту в Україні	354
ОЛЕКСАНДР ШЕВЧУК	
Штучний інтелект у контексті цивільно-правового регулювання: проблемні аспекти та перспективи.....	356

Анастасія Лабик

асистент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(м. Чернівці, Україна)

a.labyk@chnu.edu.ua

Тетяна Гнатюк

к.ю.н., асистент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(м. Чернівці, Україна)

t.gnatuyk@chnu.edu.ua

ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ЗГОДИ НА ПОСМЕРТНЕ ДОНОРСТВО У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Стрімкий розвиток біомедичних технологій у сфері трансплантації органів та анатомічних тканин людини дозволив суттєво підвищити ефективність лікування захворювань, які ще донедавна вважалися невиліковними. Згідно зі звітом Глобальної обсерваторії з донорства та трансплантації, протягом 2021 року було здійснено більше 144 тисяч маніпуляцій із трансплантації органів, що на 11,3% переважає показник попереднього року [1]. При цьому кількість випадків донорства продовжує невпинно рости, що свідчить про підвищення якості медичного обслуговування та загального рівня розвитку медицини країн світу. Одним з найбільш дискусійних питань у сфері трансплантології вважається таке явище як посмертне донорство. Дані Міжнародного реєстру донорства і трансплантації органів свідчать про те, що наразі кількість випадків пересадки органів від померлої особи суттєво переважають кількість випадків прижиттєвого донорства. До прикладу, в Іспанії, яка є рекордсменом у сфері трансплантації біоматеріалів у Європі, протягом 2022 року було проведено 5 024 операції з пересадки внутрішніх органів від трупа. Разом з тим, кількість маніпуляцій із живими донорами досягла 355, що становить менше 7% від загальної кількості випадків трансплантації [2]. Варто відзначити, що ці показники в цілому відображають тенденції розвитку галузі в Європі, на відміну від Азійського континенту, де перевагу віддають все-таки прижиттєвому донорству. Політика європейських держав значною мірою визначається Керівними принципами ВООЗ щодо трансплантації людських клітин, тканин і органів, які наголошують на необхідності розробки та розвитку програм посмертного донорства, а також мінімізації ризиків для живих донорів, якщо відповідні процедури неможливо провести без їх залучення [3].

Важливим правовим аспектом, пов'язаним з державним регулюванням процедур трансплантації органів від померлого, є порядок отримання згоди на вилучення біоматеріалу особи після її смерті. Спільним для усіх правових систем слід вважати добровільність, що передбачає відсутність стороннього впливу на потенційного донора під час прийняття ним рішення пожертвувати власні органи чи тканини на випадок своєї смерті. Даний принцип однаково застосовується щодо процедур посмертного та прижиттєвого донорства [4, с. 52]. У контексті форми надання згоди на посмертну трансплантацію в Європі та світі склалися дві концепції: система презюмованої згоди та система витребуваної згоди. Згідно з першим підходом, особа вважається такою, що надала свою згоду на для вилучення біоматеріалу після її смерті незалежно від того, вчиняла вона позитивні дії для цього чи ні. Таким чином, згода потенційного донора презюмується, за винятком тих випадків, коли за життя він однозначно повідомив про заборону пожертвувати власні тканини або органи у разі своєї

передчасної смерті. Застосування цієї системи притаманне законодавству Австрії, Фінляндії, Чехії, Португалії, Польщі, Швеції, Угорщини, Словаччини. Друга концепція характеризується більш жорстким підходом до процедури надання згоди. Вона передбачає дозвіл здійснювати маніпуляції з пересадки органів від померлого лише в тому разі, якщо за життя донор недвозначно повідомив про згоду на це (усно або письмово). На відміну від системи передбачуваної згоди, даний підхід вимагає також обов'язкового інформування родичів померлого. Він знайшов своє вираження у нормативних актах та правозастосовчій практиці Німеччини, Данії, Ірландії, Великої Британії, Нідерландів [5, с. 59].

Слід наголосити на тому, що в міжнародному співтоваристві наразі не вироблено єдиної позиції щодо того, яка система є більш вигідною для донора та реципієнта, – вирішення цього питання віднесено на розсуд компетентних органів держав залежно від культурних, соціальних традицій та медичної практики. Керівними принципами ВООЗ щодо трансплантації людських клітин, тканин і органів визнано існування обох моделей отримання донорських органів від трупа [3]. Разом з тим, питання співвідношення презюмованої та витребуваної згоди із дотриманням основоположних прав людини неодноразово ставало предметом розгляду уповноважених регіональних установ, у тому числі Європейського суду з прав людини. Так, показовим є рішення у справі «Петрова проти Латвії» (Заява № 4605/05). Згідно з обставинами справи, після отриманих у дорожньо-транспортній пригоді травм та констатації смерті синові заявниці було проведено лапаротомію, у результаті якої вилучено нирки і селезінку з метою пересадки їх реципієнтам. Важливо, що про таке хірургічне втручання заявниці дізналася лише по спливу дев'яти місяців після смерті сина, хоча під час його перебування в лікарні мала постійний контакт з лікарями. Таким чином, вона скаржилася на приховування медичними працівниками інформації про стан потерпілого, а також здійснення ними трансплантації нирок від померлого за відсутності його згоди або згоди матері як близького родича. Слід відзначити, що в Латвії на законодавчому рівні закріплена презумпція згоди особи на посмертне донорство. Засвідчивши відсутність прямої заборони на посмертну трансплантацію п. Петрова (спеціальної позначки в паспорті), лікарі здійснили відповідні маніпуляції, оскільки це не суперечило чинним нормативно-правовим актам. Уряд Латвії дійшов висновку про безпідставність скарги заявниці, оскільки законодавство держави не зобов'язувало медичних працівників з'ясовувати згоду родичів померлого на вилучення органів та роз'яснювати їхнє право на заборону вчинення відповідних дій. Розглянувши матеріали справи, судді ЄСПЛ встановили порушення статті 8 Конвенції, наголосивши на тому, що законодавчі акти, які регулювали порядок надання згоди на посмертне донорство в Латвії, були недостатньо чітко сформульовані, що призвело до порушення права заявниці на інформацію щодо стану здоров'я сина, а також права заборонити вилучення органів з його тіла [6]. Аналогічного висновку Суд дійшов також у справі «Ельберте проти Латвійської Республіки» (Заява № 61243/08) [7]. Спільним для розглянутих ситуацій було те, що позиції заявників, з одного боку, та уряду Латвії, з іншого, щодо суті презюмованої згоди на посмертне донорство, істотно відрізнялися. Так, скаржники були переконані, що трансплантація органів їхніх померлих родичів повинна була здійснюватися виключно в разі вчинення ними позитивних дій, які б демонстрували таку згоду. Разом з тим, представники влади наполягали на можливості вилучення органів за відсутності прямих заперечень щодо цього близьких родичів або самого померлого, висловлених ним за життя. Наявність відповідної колізії свідчила про недостатню якість національного закону, на що і вказав Суд у своєму рішенні. При цьому очевидна позиція ЄСПЛ щодо пріоритетності права на гідність і невтручання у приватне життя особи над забезпеченням принципу мовчазної згоди на вилучення органів або тканин після смерті особи.

Підсумовуючи, зазначимо, що наразі Європейським Співтовариством не напрацьовано спільної концепції надання згоди на посмертне донорство. Різноманітність моделей отримання донорських органів та тканин свідчить про важливість врахування культурних, соціальних

та медичних аспектів при прийнятті рішень щодо проведення трансплантацій. Разом з тим, посмертне донорство органів залишається важливою складовою сучасної медицини, і розвиток цієї галузі вимагає уважного та обачного підходу до регулювання відповідних процедур на рівні країн та міжнародних організацій з тим, щоб гарантувати безпеку та добробут як донорів, так і реципієнтів, тим самим сприяючи подальшому прогресу у сфері трансплантології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Global Observatory on Donation and Transplantation. International Report on Organ Donation and Transplantation Activities 2021. URL: <https://www.transplant-observatory.org/2021-global-report-5/> (дата звернення: 20.11.2023).
2. International Registry of Organ Donation and Transplantation. Database. URL: <https://www.irodat.org/?p=database&c=ES#data> (дата звернення: 20.11.2023).
3. Керівні принципи ВООЗ щодо трансплантації людських клітин, тканин і органів. Резолюція ВООЗ WHA44.25. URL: https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA63/A63_24-ru.pdf (дата звернення: 20.11.2023).
4. Дзюба А.Є. Дискусійні аспекти цивільно-правового регулювання трансплантації органів і тканин в Україні в умовах євроінтеграції. Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (11 листопада 2021 року) / за заг. ред. М. С. Долинської, І. В. Красницького, Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2021. С. 50-55.
5. Tereshko, K. Y. A «Tacit Consent» to Transplantation: to be or Not to be. *Medicine Prawo*. 2023. № 2 (32). Р. 55-62. URL: <https://doi.org/10.25040/medicallaw2023.02.055> (дата звернення: 20.11.2023).
6. Case of Petrova v. Latvia (Application no. 4605/05). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22itemid%22:\[%22001-144997%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22itemid%22:[%22001-144997%22]}) (дата звернення: 20.11.2023).
7. Case of Elberte v. Latvia (Application no. 61243/08). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-150234%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-150234%22]}) (дата звернення: 20.11.2023).

Наукове видання

**ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ:
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА ПРИВАТНОПРАВОВІ
І ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ**

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції

*24 листопада 2023 року
м. Чернівці*

Комп'ютерна верстка
Технічна редакторка

Осадчук Т. В.
Віщак Ю. С.

Контакти:

*Кафедра приватного права
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Адреса: 58000, м. Чернівці, вул. Університетська, 19
Тел. +38 (0372) 58-47-58
Електронна адреса: privatelawdep@chnu.edu.ua*

Підписано до друку 15.12.2023. Формат 60x84/16.
Електронне видання. Умов.-друк. арк. 19,7.
Обл.-вид. арк. 21,2. Зам. 3-016.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua тел. (0372) 58-48-30
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

UNIwersYTET
w BIAŁYMSTOKU

Universitatea OVIDIUS din Constanța

umb
UNIVERZITA
MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI

THE JOHN PAUL II
CATHOLIC
UNIVERSITY
OF LUBLIN

KUL 1918

FACULTY OF LAW,
CANON LAW AND
ADMINISTRATION

